

Intrinsic-factor-antikroppar (IgG)

Bakgrund

Indikation: Misstanke om perniciös anemi och/eller kronisk atrofisk gastrit.
Utredning av polyneuropati relaterad till vitamin B₁₂-brist.

Medicinsk bakgrund: Kronisk atrofisk gastrit kan utvecklas som följd av kronisk H.pylori-infektion eller autoimmun gastrit, där det senare är associerat med antikroppar mot parietalceller och intrinsic factor (IF). Atrofisk gastrit leder till atrofi i ventrikelslemhinnan, vilket reducerar produktionen av saltsyra och IF. Nedsatt saltsyresekretion leder till försämrat upptag av järn och till järnbristanemi. IF är avgörande för vitamin B₁₂-upptag i tunntarmen; dess frånvaro kan orsaka B₁₂-brist och utveckling av perniciös anemi, vilket kännetecknas av makrocytos samt låga nivåer av leukocyter och trombocyter.

Antikroppar mot parietalceller riktas mot enzymet H⁺/K⁺-ATPas, protonpumpen i parietalcellernas membran, och förekommer hos 80–90 % av patienter med perniciös anemi och atrofisk gastrit. Dessa antikroppar kan även ses vid gastrit orsakad av H. pylori, ventrikeltumörer och autoimmuna tillstånd såsom Sjögrens syndrom, tyreoiditer, typ 1-diabetes och Addison's sjukdom samt autoimmuna hepatiter (1). Antikroppar mot IF, även om de har en lägre sensitivitet på ca 30–60 %, är högt specifika för perniciös anemi, och deras närvaro indikerar starkt sjukdomen. Om både H⁺/K⁺-ATPas-antikroppar och IF-antikroppar påvisas, ökar sannolikheten för perniciös anemi, medan frånvaro av dessa minskar risken för att vitamin B₁₂-brist beror på denna diagnos även om inte helt utesluter den.

Svar/Tolkning/Bedömning

<7 E/mL- negativt
7-10 E/mL- gränsområde
>10 E/mL- positivt, svaras ut med kommentar:

"Autoantikroppar av IgG klass mot intrinsic factor påvisades med ELiA. Fyndet kan vara förenligt med autoimmun gastrit, perniciös anemi och/eller polyneuropati relaterad till vitamin-B₁₂-brist".

Analys av antikroppar mot parietalcellsantigen (HK-ATPas) kan utföras på begäran på befintligt prov".

Metoden är kvantitativ. Internationella referenssera saknas varför svaren anges i arbiträra kiloenheter/L (kE/L). Antikroppar mot intrinsic factor är ovanliga hos friska blodgivare.

Metodik/mätprincip

Kvantitativ bestämning av IgG antikroppar mot intrinsic factor, vilka påvisas med en automatiserad fluoroenzymeimmunoassay (Phadia 250 EliA)

Referenslitteratur

1. Skogh, T., Rönnelid, J. och Dahle C., Autoantikroppsanalyser i Truedsson, L. (red.), Klinisk Immunologi, Studentlitteratur 2012.
2. Shoenfeld Y et al. Autoantibodies. Elsevier, Amsterdam, 2007.